

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Sesijas dokuments

16.4.2009

B6-0186/2009

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

Noslēdzot debates par Padomes un Komisijas paziņojumiem,

ievērojot Reglamenta 103. panta 2. punktu,

iesniedza *Daniel Cohn-Bendit, Monica Frassoni un Pierre Jonckheer*

Verts/ALE grupas vārdā

par G20 valstu augstākā līmeņa sanākumi Londonā 2009. gada 2. aprīlī

**Eiropas Parlamenta rezolūcija par G20 valstu augstākā līmeņa sanākumi Londonā
2009. gada 2. aprīlī**

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā ņemot vērā Londonā 2009. gada 2. un 3. aprīlī notikušās G20 valstu augstākā līmeņa sanāksmes secinājumus,
- ņemot vērā 2009. gada 22. februārī Berlīnē notikušo Francijas, Apvienotās Karalistes, Itālijas un Vācijas tikšanos, kuru organizēja, gatavojoties G20 valstu augstākā līmeņa sanāksmei Londonā 2009. gada 2. un 3. aprīlī, un kurā piedalījās arī Nīderlandes un Spānijas valstu vadītāji, Čehijas ministru prezidents, kā arī Komisijas, Euro grupas un Eiropas Centrālā bankas priekšsēdētāji,
- ņemot vērā 2009. gada 19. un 20. marta Eiropadomes sanāksmes secinājumus,
- ņemot vērā 2009. gada 16. februārī pieņemot ANO Vides programmas ziņojumu „Izeja no krīzes — iespēja”, kurā G20 valstis tiek mudinātas uzsākt jaunu globālu un ekoloģisku kursu,
- ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) 2009. gada 24. marta ziņojumu „Finanšu un ekonomiskā krīze — izredzes nodrošināt pienācīgas kvalitātes darbu”, kurā G20 valstis tiek aicinātas sagatavot saskaņotu stimulējošu pasākumu kopumu, kas būtu virzīts uz sociālo aizsardzību un darbavietu radīšanu,
- ņemot vērā ANO Ekspertu komisijas 2009. gada 19. marta secinājumus „Pasaules finanšu un ekonomiskā krīze un tās ietekme uz attīstību”, kurā izteikts aicinājums veikt pasaules ekonomikas pārvaldes mehānismu sistēmiskas reformas,
- ņemot vērā Reglamenta 103. panta 2. punktu,
  - A. tā kā augsta riska kredītu tirgus krīze parādīja, cik daudzas jomas ir pakļautas riskam, un izraisīja spekulatīvu pozīciju pēkšņu pārdošanu vērtspapīru, izejvielu un valūtas tirgos;
  - B. tā kā vienlaicīgi ar pasaules finanšu sistēmas krīzes veidošanos un izraisīšanos notika izejvielu cenu straujš kāpums un tam sekojošs kritums starptautiskā līmenī; tā kā izejvielu cenu ievērojamo un stabilo palielinājumu laikposmā no 2002. gada līdz 2008. gada vidum pavadīja finanšu ieguldītāju pieaugoša darbība nākotnes darījumu izejvielu tirgū;
  - C. tā kā pieaugošā nelīdzsvarotība pasaules tirdzniecībā un pieaugošā neatbilstība starp nominālo valūtas kursu svārstībām un dažādu valstu inflācijas rādītāju svārstībām bija galvenie pašreizējās finanšu un ekonomikas krīzes izraisītāji;
  - D. tā kā ārzonas centros iespējams ļaunprātīgi izvairīties no nodokļu un finanšu noteikumu ievērošanas un tā kā izvairīšanās no nodokļa maksāšanas starptautiskā līmenī ievērojami

kavē Tūkstošgades mērķu sasniegšanu;

- E. tā kā globalizācijas dēļ ļoti svarīga ir ekonomiskā un finanšu sadarbība, kā arī globālu risinājumu rašana tādās jomās kā maksājumu bilances pielāgojumi, finanšu noteikumu izstrāde un finanšu uzraudzība, parādu pārvaldība un parādu dzēšana; tā kā starptautiskajai sadarbībai jānotiek tādu iestāžu uzraudzībā, kuras atbilst četriem tradicionāliem kritērijiem — efektivitāte, leģitimitāte, pārstāvnieciskums un atbildība;

Uzticības atjaunošana, videi saudzīgas izaugsmes veicināšana un darbavietu radīšana

1. pauž nožēlu, ka G20 valstu augstākā līmeņa sanāksmē neizskatīja jautājumu par nelīdzsvarotību pasaulē, kas ir finanšu krīzes pamatā; atgādina — lai nepieļautu finanšu krīžu atkārtosanos nākotnē, ir jācīnās pret pamata iemesliem (piemēram, pārmērīgo ASV deficīta finansēšanu, izmantojot pārmērīgo Ķīnas tirdzniecības pozitīvo saldo) un tas ietekmēs ne tikai banku un finanšu regulējuma un iestāžu pārvaldības jomu;
2. uzskata, ka efektīvam un daudzpusīgam krīzes risinājumam ir nepieciešama sistēmiska daudznozaru regulatīvā reforma, kas ļautu cīnīties pret valūtas maiņas kursa un izejvielu cenu nepastāvību; pauž nožēlu, ka Londonas G20 valstu augstākā līmeņa sanāksmē šie jautājumi netika izskatīti; tāpēc mudina Eiropadomi pieņemt kopēju nostāju, lai panāktu, ka šie jautājumi tiek izskatīti nākamajā G20 valstu augstākā līmeņa sanāksmē Ņujorkā;
3. atbalsta G7 aizstājošās G20 valstu grupas izveidi, jo tas ir pirmais solis, lai palielinātu pasaules ekonomikas pārvaldības efektivitāti un leģitimitāti; tomēr pauž nožēlu, ka G172 valstīm, kuras visvairāk cieš no finanšu, pārtikas apgādes, enerģētikas un ekoloģiskās krīzes, nebija teikšanas šajā augstākā līmeņa sanāksmē, tāpēc šo valsu bažas par jauno pasaules ekonomikas kārtību, kas paustas ANO komisijas ziņojuma projektā par krīzi, netika uzklautas;
4. uzstāj, ka ir jāievieš jauni pārstāvības veidi G20 valstu grupā un citās starptautiskajās organizācijās, kas ļautu attiecīgo valstu parlamentiem paust savu viedokli un demokrātiski uzraudzīt to valdības, kuras šādās organizācijās risina sarunas un pieņem lēmumus;
5. uzskata, ka organizācijām, kas lēmumus pieņem pasaules līmenī, ilgtermiņā vajadzētu darboties ANO vadībā, iespējams, turpmāk attīstot jau darbojošās ANO struktūrvienības, piemēram, Ekonomikas un sociālo lietu padomi;
6. atzinīgi vērtē apņemšanos uzsākt visaptverošu atbalsta programmu ar budžetu USD 1,1 triljona apmērā, lai atjaunotu uzticību, izaugsmi un darbavietas; tomēr pauž nožēlu, ka G20 valstis nespēja saskaņot fiskālos stimulēšanas pasākumus vai saprast, cik ļoti svarīgi ir, lai ekonomiskās krīzes novēršanas pasākumi būtu saskaņoti ar vajadzībām klimata politikas jomā; mudina galvenās starptautiskās finanšu iestādes un citas daudzpusējās attīstības bankas pilnībā ņemt vērā vajadzības, ko izjūt jaunās tirgus ekonomikas valstis un jaunattīstības valstis, jo īpaši valstis ar zemiem ienākumiem, kuras visvairāk cieš no finanšu krīzes sekām, kaut gan nav atbildīgas par tās rašanos;
7. pauž dziļu nožēlu, ka netika nepiedāvāti konkrēti pasākumi, kas patiesi stimulētu jauno ekoloģisko kursu atbilstoši ANO Vides programmas 2009. gada 16. februāra ziņojumam

„Izeja no krīzes — iespēja”, kurā G20 valstis tiek aicinātas izstrādāt uzsākt jaunu globālu un ekoloģisku kursu, kas ļautu visaptveroši risināt trīskāršo krīzi (ekonomisko, sociālo un ekoloģisko);

8. pauž nožēlu, ka G20 valstu sanāksmes secinājumos nav iekļauti konkrēti priekšlikumi par to, kā veidot atbalsta programmu, lai tajā galvenā uzmanība tiktu veltīta darbvietu radīšanas un sociālās iekļaušanas vajadzībām, kā tas noteikts un pieprasīts SDO ziņojumā;

Finanšu uzraudzība un regulēšana

9. atzinīgi vērtē lēmumu izveidot jaunu, Finanšu stabilitātes forumu (FSF) aizstājošu Finanšu stabilitātes valdi ar stiprinātām pilnvarām, jo tas ir pirmais solis ceļā uz iekļaujošākas ekonomikas globālās pārvaldes sistēmas izveidi; uzskata, ka jaunajai Finanšu stabilitātes valdei tāpat kā citām finanšu organizācijām, piemēram, Starptautiskajam Valūtas fondam un Pasaules Bankai, vajadzētu būt pakļautai uzraudzībai un ka pilsoniskās sabiedrības organizācijām vajadzētu būt iespējai piedalīties tās darbībā;
10. atgādina, ka ir nepieciešama Bretonvudsas iestāžu pārvaldes reforma ar mērķi mainīt balsošanas tiesības un izveidot dalībvalstu un kapitāla daļas dubultā vairākuma sistēmu;
11. mudina Eiropadomi nākamajā G20 valstu sanāksmē atbalstīt ANO Tirdzniecības un attīstības konferences (*UNCTAD*) priekšlikumu izveidot jaunu daudzpusējumu sistēmu valūtas maiņas kuras pārvaldībai, lai novērstu valūtas spekulācijas un visām valstīm sniegtu politisko brīvību īstenot atbilstīgu, uz izaugsmes stimulēšanu orientētu nodokļu un monetāro politiku, lai aizsargātu darbavietas un valsts tautsaimniecību ekonomiskās lejupslīdes vai finanšu krīzes laikā;
12. atzinīgi vērtē G20 valstu sanāksmes lēmumu stiprināt starptautisko piesardzīgās regulēšanas sistēmu un tās nodomu paplašināt šo noteikumu darbības jomu un uzraudzību, to attiecinot uz visām sistēmiski nozīmīgām finanšu iestādēm, instrumentiem un tirgiem;
13. uzskata, ka G20 valstu augstākā līmeņa sanāksmē pieņemtie lēmumi un apņemšanās ir minimums, nevis maksimums; tāpēc mudina ES tās teritorijā īstenot gan regulējuma, gan uzraudzības ziņā vēl tālejošāku politiku, jo īpaši attiecībā uz riska ieguldījumu fondiem un kredītreitinga aģentūrām;
14. atgādina arī, ka ES uzraudzības sistēmai jāspēj piesardzības nolūkos apkopot un analizēt sadarbībā ar centrālajām bankām mikroekonomikas un makroekonomikas informāciju un ātri reaģēt krīzes situācijās, kurām ir sistēmiska ietekme Eiropas Savienībā;
15. uzskata, ka finanšu jomā strādājošo vadītāju un biržas mākleri atalgojuma shēma ir būtiski svarīgs jautājums, kas jārisina finanšu stabilitātes nodrošināšanas nolūkos; šajā sakarībā atzinīgi vērtē G20 valstu vēlmi nodrošināt, ka atalgojuma sistēmas tiek veidotas, ievērojot uzņēmumu ilgtermiņa mērķus un riskus uzņemoties piesardzīgi; uzstāj, lai Bāzeles Banku uzraudzības komiteja līdz 2009. gada rudenim sagatavotu konkrētus priekšlikumus saistībā ar šo jautājumu;

Nodokļu oāzes un sadarbības negribošas valstis un teritorijas

16. norāda uz nodomu risināt problēmu, kas saistīta ar nodokļu oāzēm un sadarbības negribošām valstīm un teritorijām; tomēr uzskata, ka G20 sanāksmes secinājumi ir tikai nekaitīga un retoriska kritika, kas vērtā pret nodokļu oāzēm un sadarbībā neieinteresētiem ārzonas centriem;
17. uzsver, ka ir nepieciešama visaptveroša sadarbības un informācijas apmaiņas sistēma saistībā ar nodokļu jautājumiem; pauž dziļu nožēlu, ka nav izstrādāts īstenošanas grafiks konkrētu sankciju mehānismam, lai tā saukto cīņu pret nodokļu oāzēm padarītu iedarbīgu; šajā sakarībā atgādina, cik svarīgi ir pārtraukt fiktīvu juridisku personu izmantošanu, lai apietu nodokļus; uzsver arī, ka tā vietā, lai ievērotu bankas noslēpumu, visos gadījumos vajadzētu īstenot automātisku informācijas apmaiņu, turklāt visās ES valstīs un atkarīgajās teritorijās;
18. aicina ES veikt pasākumus, lai likvidētu nodokļu oāzes, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nelegālu kapitāla aizplūšanu no jaunattīstības valstīm; tāpēc aicina noslēgt jaunu saistošu starptautisku nolīgumu, saskaņā ar kuru starptautiskas korporācijas būs spiestas automātiski atklāt informāciju par to gūtajiem ienākumiem un samaksātajiem nodokļiem visās jaunattīstības valstīs, kurās tās darbojas;
19. atzinīgi vērtē un pilnībā atbalsta Eiropas un Latīņamerikas Parlamentārā asamblejas 2009. gada 8. aprīļa aicinājumu Latīņamerikas un ES valstīm „nekavējoties darboties, lai likvidētu visas nodokļu oāzes to teritorijā, un starptautiskā līmenī strādāt pie tā, lai tiktu likvidētas atlikušās nodokļu oāzes un lai pret uzņēmumiem un personām, kas izmanto šo nodokļu oāžu pakalpojumus, tiktu vērstas sankcijas”;

Grāmatvedības standarti

20. atzinīgi vērtē lēmumu pārskatīt grāmatvedības standartus finanšu instrumentu novērtēšanai un līdz 2009. gada beigām veikt pasākumus, lai uzlabotu iesaistīto pušu līdzdalību, pārskatot Starptautisko grāmatvedības standartu padomes (*IASB*) statūtus;
21. šajā sakarībā atgādina, ka *IASB* vajadzētu tās starptautiskajā finanšu pārskatu standartā saistībā ar informācijas sniegšanu pa segmentiem iekļaut prasību starptautiskām korporācijām ziņot par visām to darbībām (darbaspēka izmaksām, finansiālajiem izdevumiem, peļņu pirms nodokļu nomaksas utt.) katrā valstī atsevišķi; uzskata, ka tas sniegtu ieguldījumiem, iesaistītajām pusēm un nodokļu iestādēm visaptverošu pārskatu par katru grupu, tādējādi ļaujot efektīvāk un pārredzamāk starptautiskā līmenī noteikt nodokļu bāzi;
22. uzskata, ka *IASB* statūti jāpārskata tā, lai šī organizācija vairs nebūtu privāts uzņēmums, kura finanses pārvalda lieli grāmatvedības uzņēmumi, bet gan starptautiska aģentūra līdzīgi Ekonomikas un sociālo lietu padomes specializētajai komisijai;

Starptautiskās finanšu sistēmas finansēšana un reformēšana krīzes pārvarēšanas nolūkos

23. norāda uz interesi, kas izrādīta par Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) kā pēdējās instances aizdevēja lomas stiprināšanu un par SVF aizdošanas spēju veicināšanu, tam piešķirot līdzekļus USD 500 miljardu apmērā; īpaši atzinīgi vērtē USD 250 miljardu piešķiršanu speciālo aizņēmuma tiesību (SAT) formā; tomēr pauž nožēlu, ka jaunās SAT tiks piešķirtas 186 SVF locekļiem atbilstoši to kvotām vai balsstiesīgajām akcijām, kā rezultātā valstis ar vidējiem ienākumiem un nabadzīgas jaunattīstības valstis saņems nepietiekamu finansējumu, jo tām piešķirto SAT vērtība būs tikai USD 80 miljardi;
24. uzskata — tas, ka G20 valstis neuzstāja uz SVF politikas reformas īstenošanu paralēli SVF kā pēdējās instances aizdevēja funkciju stiprināšanai, bija nopietna neveiksme; joprojām pauž dziļu bažas par to, ka saskaņā ar nesenajiem kredīšanas noteikumiem krīzes ietekmētajām valstīm (tostarp Ungārijai un Latvijai) SVF uzliek par pienākumu īstenot pilnīgi prociklisku nodokļu un monetāro politiku, kas līdzīga tai politikai, kura 1997.–1998. gadā vēl vairāk padziļināja ekonomisko krīzi Āzijas valstīs;
25. pauž nožēlu par to, ka G20 valstu augstākā līmeņa sanāksme nespēja nekādā veidā palīdzēt jaunattīstības valstīm neieslīgt smagā parādu krīzē, uz ierobežotu laiku ieviešot parādu iesaldēšanu vai parādu apstrādi vai izveidojot „starptautisku bankrota mehānismu” vai līdzīgu instrumentu, kas ļautu atmaksāt tikai daļu no aizdevumiem, kuru tirgus vērtība ir kritusies, kā to pašlaik aizvien biežāk ļauj darīt grūtībās nonākušiem uzņēmumiem un bankām; aicina pārskatīt starptautisko finanšu iestāžu ilgtspējīgu parādsaistību sistēmu, kā arī izveidot atbildīgu daudzpusēju aizdevumu sistēmu;
26. uzskata, ka SVF ir jāveicina Tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšana; šajā sakarā aicina nodrošināt, ka SVF un ANO aģentūras (ANO Attīstības programma, ANO Vides programma, ANO Tirdzniecības un attīstības konference, SDO utt.), kā arī ES labāk saskaņo savas darbības un īsteno saskaņotāku politiku sociālās un ekonomikas politikas jomā;
27. uzskata, ka G20 valstu augstākā līmeņa sanāksmes vislielākā neveiksme bija nespēja izstrādāt plānu, lai regulētu finanšu iestāžu pārrobežu darbību un pārrobežu finanšu plūsmas vai vismaz stiprinātu valstu spējas regulēt pārrobežu kapitāla plūsmas;

Pasaules tirdzniecības un ieguldījumu veicināšana

28. atzinīgi vērtē Londonas augstākā līmeņa sanāksmē pausto apņemšanos nodrošināt USD 250 miljonus garantiju formā, lai tirgotāji varētu piekļūt kredītiem; tomēr pauž nožēlu, ka plānā nav norādīts, kā šādas eksporta kredīta garantijas varētu paplašināt, tās attiecinot uz jaunattīstības valstīm, kurām tās ir visvairāk vajadzīgas, jo īpaši uz Subsahāras Āfriku, kuras eksports šogad ir samazinājies jau par 40 %, galvenokārt tāpēc, ka piekļuve komerc kredītiem ir ierobežotāka;
29. norāda uz G20 valstu augstākā līmeņa sanāksmes atkārtoto aicinājumu pabeigt PTO Dohas attīstības programmas sarunas; atkārtoti pauž pārliecību, ka Dohas sarunās neizdosies rast risinājumu pašreizējai ekonomikas un finanšu krīzei un ka, lai izveidotu taisnīgu un attīstībai labvēlīgu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu, tās ir pilnībā jāpārveido; aicina PTO sagatavot detalizētus priekšlikumus, lai līdz laikam, kamēr nebūs izveidotas starptautiskas uzraudzības struktūras, ieviestu pārtraukumu pašreizējo liberalizācijas saistību īstenošanā attiecībā uz pārrobežu finanšu pakalpojumiem;

Taisnīga un ilgtspējīga atlabšana visiem

30. uzskata, ka, lai cīnītos pret nabadzību, vispirms jāatzīst valsts vai reģiona tiesības uz neatkarīgu pārtikas apgādi un tiesības demokrātiski noteikt attiecīgās valsts vai reģiona politiku, prioritātes un stratēģiju nolūkā aizsargāt iedzīvotāju iztikas līdzekļus, kā arī sociālās, ekonomiskās un kultūras tiesības, un ka šiem principiem jādominē pār tirdzniecības liberalizāciju, ierobežojumu atcelšanu un privatizāciju;
31. mudina Komisiju iesniegt priekšlikumu par ES līmeņa nodokli finanšu darījumiem, kas veicinātu ieguldījumus jaunattīstības valstīs, tādējādi palīdzot tām pārvarēt krīzes smagākās sekas un turpināt virzību uz Tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanu.